

EU har beslutat att alla länder ska arbeta för att minska förbrukningen av plastpåsar. Från år 2017 finns därför en ny lag i Sverige som gäller plastpåsar.

Den nya lagen innebär att alla butiker måste informera sina kunder om:

- ✓ plastpåsarnas påverkan på miljön
- ✓ fördelarna för miljön med att minska användningen av plastpåsar
- ✓ vad kunden själv kan göra för att minska förbrukningen av plastpåsar

14

**Hur skulle lagen om plastpåsar kunna bidra till hållbar utveckling?
Resonera utifrån perspektiven i rutan.**

Människa – Natur
Idag – I framtiden

Uppgift 14

Formulering av uppgiften

Hur skulle lagen om plastpåsar kunna bidra till hållbar utveckling? Resonera utifrån perspektiven i rutan (Människa - Natur, Idag - I framtiden).

Uppgiften bedöms utifrån följande del av kunskapskraven

Eleven kan resonera om olika ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsfrågor och redogör då för **enkla och till viss del/utvecklade och relativt väl/välutvecklade och väl** underbyggda förslag på lösningar där några konsekvenser för människa, samhälle och natur vägs in.

Bedömningsaspekter och progression

Läraren ska bedöma i vilken utsträckning elevsvaret

- innehåller relevanta förklaringar till hur en lag om plastpåsar skulle kunna bidra till hållbar utveckling.
- innehåller orsakssamband/orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel.
- utgår från olika perspektiv.

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
Eleven ger en relevant förklaring till hur lagen skulle kunna bidra till hållbar utveckling.	Eleven ger olika relevanta förklaringar till hur lagen skulle kunna bidra till hållbar utveckling.	Eleven ger olika relevanta förklaringar till hur lagen skulle kunna bidra till hållbar utveckling.
Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband. Exempel på ett orsakssamband: <i>Om fler tänker till om de verkligen behöver köpa en påse så kan försäljningen av omiljövänlig plast minska.</i> (a → b)	Elevens resonemang innehåller ett orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel. Exempel på ett orsakssamband som förtydligas: <i>Fler människor får kunskap om plastens negativa miljöpåverkan, både när den tillverkas och när den ska tas om hand om. Det kan göra att försäljningen minskar. Det kan i sin tur leda till att även tillverkningen minskar vilket är positivt eftersom det leder till mindre utsläpp av gifter och växthusgaser.</i> (a → b → c)	Elevens resonemang innehåller flera orsakssamband som förtydligas genom att flera faktorer relateras till varandra på ett meningsfullt sätt eller att eleven använder ett relevant exempel. Exempel på orsakssamband som förtydligas: se nivå C.
Elevens resonemang utgår från ett perspektiv , t.ex. Människa.	Elevens resonemang utgår från olika perspektiv , t.ex. Människa - Natur.	Elevens resonemang utgår från flera olika perspektiv , Människa - Natur, Idag - I framtiden.

Relevanta förklaringar kan exempelvis handla om

En lag om plastpåsar skulle kunna bidra till hållbar utveckling genom att förbrukningen av plast minskar. Det kan i sin tur leda till:

- att användningen av jordens naturresurser, t.ex. olja som är vanlig vid tillverkningen av plast, minskar.
- minskade utsläpp vid tillverkning och förbränning av plast och därigenom även en minskad negativ påverkan på växthuseffekten och människors hälsa.
- att nedskräpning av land och hav minskar med positiva effekter för både människa och natur, exempelvis djur som misstar plast för föda.
- att mängden plast som hamnar i hav och vattendrag minskar. Det minskar mängden mikroplast som sprids i naturen och i vårt dricksvatten.

En lag om plastpåsar skulle även kunna bidra till hållbar utveckling genom:

- att mer hållbara alternativ, exempelvis tygkassar, pappkassar och nedbrytbara påsar av bioplast, majs, socker eller återvunnen plast främjas. En lag kan även snabba på utveckling och innovation av nya och mer hållbara alternativ.
- att information om plastens negativa miljöpåverkan får större spridning vilket i sin tur kan leda till minskad konsumtion av plast, ökad återvinning och ett ökat engagemang i miljöfrågor.
- att kommande generationer växer upp med en större medvetenhet om plastens påverkan på människa och natur.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå E

Plastpåsar är delvis gjorda av olja vilket är mycket skadligt för miljön. Det händer ofta att plastpåsar hamnar ute i natur och skräpar ned vilket kan skada både växter och djur. Om man påminner kunder om detta så kan de kanske välja att ta en papperspåse före en plastpåse. Om inte det händer, kanske de i alla fall väljer att inte skräpa ned.

Bedömningskommentar till exemplet:

Eleven ger en relevant förklaring till hur lagen skulle kunna bidra till hållbar utveckling (lagen kan bidra till att minska mängden plast som hamnar i naturen). Elevens förklaring innehåller ett orsakssamband (lagen om plastpåsar → förändrat beteende/minskad plast i naturen). Eleven utgår från två perspektiv (Människa – Natur).

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå C

Plastpåsar påverkan på miljön kan vara mycket dålig, då påsar kan förhindra vildliv att leva vanligt. Djuren kan fastna eller till och med kvävas av dessa påsar. Plastpåsar är gjorda av olja som vid tillverkningen släpper ut CO₂ som kan vara skadligt för miljön då den bidrar till växthuseffekten. Om man minskar användningen av plastpåsar kan man sakta ned växthuseffekten och ge jorden en svalare och mer ideal temperatur. Man kan dessutom börja använda naturvänligare alternativ, t.ex. papperspåsar eller återanvändbara tygpåsar.

Bedömningskommentar till exemplet:

Eleven ger olika förklaringar till hur lagen skulle kunna bidra till hållbar utveckling (minskad skadlig plast för vilda djur, minskad påverkan på växthuseffekten, användande av naturvänligare alternativ). Elevens förklaring innehåller ett orsakssamband som förtydligas (lagen om plastpåsar → minskade utsläpp av CO₂ → minskad påverkan på den globala uppvärmningen). Eleven utgår från olika perspektiv (Människa – Natur). Eleven resonerar även om lagens följder i framtiden (... *man kan dessutom börja använda naturvänligare alternativ*) men detta perspektiv bedöms inte är som utvecklat.

Exempel på elevsvar som ger belägg för nivå A

Eftersom man bränner plastpåsar och det då bildas utsläpp, kan man bidra till en hållbar utveckling om man minskar på dessa utsläpp. Dessa utsläpp av växthusgaser påverkar nämligen miljön och naturen negativt eftersom klimatet kan förändras. Så om man minskar plastpåseanvändningen så kommer naturen att må bättre. Ju mer plastpåsar människan använder, desto mer slängs iväg som skräp. Det är känt att många plastpåsar samlas i vatten som t.ex. hav och förorenar det och dess djurliv. Samma sak med skogar. Detta skulle kunna gå att förebygga med hjälp av en förminskning av användandet. Idag påverkar plastpåsar miljön alltför mycket negativt, mestadels på grund av utsläpp och skräp. Men om man börjar förebygga detta problem nu så kommer framtiden erhålla en mycket bättre hållbar utveckling med förhoppningsvis mindre användning av plastpåsar.

Bedömningskommentar till exemplet

Eleven ger olika relevanta förklaringar till hur lagen skulle kunna bidra till hållbar utveckling (minskad negativ påverkan från förbränning av plast, förebygga nedskräpning i naturen, genom att lagen erkänner att problemet med plast behöver åtgärdas för framtiden). Elevens förklaring innehåller flera orsakssamband som förtydligas (lagen om plastpåsar → minskade utsläpp vid förbränning av plast → minskad miljöpåverkan) samt (ju fler plastpåsar som används → desto mer nedskräpning i hav/skog → desto större negativ påverkan på hav/skog). Eleven utgår från flera olika perspektiv (Människa – Natur, Idag – I framtiden).